

بسمه تعالی

**راهنمای جامع و کاربردی هرس
و پیوند زنی درختان میوه
و درختچه‌های زینتی**

تالیف:

مهندس تقی زرچینی

(کارشناس کشاورزی و عضو سازمان نظام مهندسی)

مریم انوری نصرت

(کارشناس تولید)

سرشناسه: زرچینی، تقی، ۱۳۵۶ -

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای جامع و کاربردی هرس و پیوند زنی درختان میوه و درختچه های زینتی

مشخصات نشر: تهران: آموزش فنی و حرفه ای مزرعه زرین، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۵۹-۳-۵

وضعیت فهرست نویسی: فنیپای مختصر

یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است

شناسه افزوده: انوری نصرت، مریم، ۱۳۶۰ -

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۹۱۴۷

● نام کتاب: راهنمای جامع و کاربردی هرس و پیوند زنی درختان میوه و درختچه های زینتی

● مؤلف: مهندس تقی زرچینی (کارشناس کشاورزی و عضو سازمان نظام مهندسی)

مریم انوری نصرت (کارشناس تولید)

● ناشر: آموزش فنی و حرفه ای مزرعه زرین

● قیمت: ۱۴۰۰ تومان

● شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

● شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۵۹-۳-۵

● صفحه آرا: زرین گستر

● طراحی جلد: بنیاد آیلار

● نوبت چاپ: اول

● مرکز توزیع: تهران- کارگر جنوبی- میدان حر- روبه روی آموزشگاه زبان- پلاک ۱۸- واحد ۱

● تلفن: ۵-۴۹۸۲۴۹۸۴-۶۶۴۸۴۹۸۲-۲۱

● آدرس سایت: www.zarinfarm.com

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	فصل اول
۹	کشت و پرورش درختان میوه
۱۲	بخش‌های تشکیل دهنده گیاهان و درختان
۱۳	ریشه
۱۵	قسمت هوایی گیاه
۱۶	شاخه‌های درختان میوه
۲۱	فصل دوم
۲۱	رشد درخت در رابطه با هرس
۲۲	هرس و فواید آن
۲۲	اهداف اصلی هرس
۲۴	زمان انجام هرس
۲۷	عوامل مؤثر بر نیاز و نحوه پاسخ به هرس
۳۱	هرس و اسکلت بندی درختان میوه
۳۵	هرس جوانه انتهایی و شاخه‌های اصلی
۳۷	فصل سوم
۳۷	انواع فرم‌های هرس
۳۷	هرس درختان میوه
۴۳	تربیت درخت
۴۵	هرس شاخه‌های مختلف درختان
۴۶	کف بُر کردن
۴۷	زاویه شاخه با تنه درخت
۴۸	هرس ریشه
۵۱	تربیت و هرس درختان جوان
۵۳	هرس درختان مسن و بارور
۵۵	روش هرس شاخه‌های ضعیف
۵۷	فصل چهارم
۵۷	وسایل و لوازم هرس
۶۱	تأثیر شکل و اندازه درخت در هرس
۶۲	عناصر غذایی مورد نیاز درختان میوه
۶۳	هرس درختان میوه

۶۴	هرس سب و گلابی
۶۹	فصل پنجم
۶۹	هرس زمستانه سب بوته ای
۶۹	هرس فرم جامی
۷۰	فرم دوکی بوته ای
۷۲	سیستم دوکی باریک
۷۵	هرس سب به روش کوردون
۷۶	هرس سب به روش کوردون دو شاخه
۷۷	هرس سب به روش افقی
۸۰	درختان محور مرکزی
۸۱	کشت و هرس باغ های تراکم سب
۸۵	روش پیرامید
۸۶	روش استاندارد
۸۷	روش بوته ای
۸۸	روش اسپلیر
۹۱	فصل ششم
۹۱	هرس و تربیت درختان نیمه پابلد و پابلد سب
۹۴	پرورش و هرس گلابی
۹۵	هرس گلابی به فرم بوته ای
۹۷	هرس دوکی بوته ای گلابی
۹۷	هرس هرمی پاکوتاه
۹۸	هرس گلابی به روش کوردون
۹۹	اسپالیر در گلابی
۹۹	موارد مهم و تأثیرگذار در باغ های با تراکم بالا (پاکوتاه)
۱۰۵	فصل هفتم
۱۰۵	اثر هرس روی فعالیت های حیاتی درخت
۱۰۷	هدف از هرس درختان
۱۰۸	فرم های اصلی هرس جهت تشکیل تاج درخت
۱۱۰	روش های مختلف هرس
۱۱۱	اصول و روش هرس و تربیت گیلاس و آلبالو
۱۱۴	تربیت و هرس گیلاس به روش بادبزنی
۱۱۴	هرس و تربیت آلبالو

۱۱۷..... فصل هشتم

۱۱۷..... هرس و تربیت درختان هلو

۱۲۰..... تربیت درختان هلو و شلیل

۱۲۳..... هرس و تربیت زردآلو

۱۲۵..... روش بوته‌ای

۱۲۵..... روش بادبزنی

۱۲۶..... هرس و تربیت گردو

۱۲۹..... هرس و هدایت بادام

۱۳۱..... فصل نهم

۱۳۱..... هرس درخت پسته

۱۳۴..... هرس و تربیت انار

۱۳۵..... هرس و تربیت انجیر

۱۳۶..... هرس نخل خرما

۱۳۸..... هرس و تربیت درخت زیتون

۱۳۹..... هرس و تربیت درخت کیوی

۱۴۱..... هرس مرکبات

۱۴۳..... هرس مو

۱۴۶..... هرس برگ و خوشه

۱۴۶..... فصل هرس

۱۴۷..... هرس فرم دهی درخت مو

۱۴۷..... فرم خزنده یا خوابیده

۱۴۸..... هرس پارچراغی

۱۴۹..... فرم دیواری یا ریسمانی

۱۵۰..... سیستم کوردون یا ریسمانی

۱۵۱..... فرم چتری

۱۵۱..... هرس فرم داربستی یا چفته ای

۱۵۲..... هرس مو بعد از آسیب دیدن سرمازدگی بهاره

۱۵۳..... هرس مو پس از آسیب یخبندان

۱۵۳..... هرس مو بعد از آسیب تگرگ و خشکسالی

۱۵۴..... پیوند مو

۱۵۵..... فصل دهم

۱۵۵..... هرس درختچه‌های زینتی بزرگ و خزان کننده

۱۵۶..... هرس درختان استاندارد

۱۵۷	هرس گیاهان همیشه سبز.....
۱۵۸	هرس درختچه‌های دیواری و بالا رونده.....
۱۵۹	هرس پیچ گلیسین.....
۱۶۱	شکل دهی و فرم دهی درختچه‌های زینتی بوسیله هرس.....
۱۶۳	فصل یازدهم.....
۱۶۳	پیوند.....
۱۶۶	اقسام پیوند.....
۱۶۶	الف) پیوند جوانه‌ای یا پوستی.....
۱۶۷	(۱) پیوند لوله ای.....
۱۶۸	(۲) پیوند T یا شکمی.....
۱۶۹	(۳) پیوند وصله ای.....
۱۷۰	کوپیوند (پیوند جوانه).....
۱۷۰	چوپيوند یا پیوند شاخه.....
۱۷۰	ب) انواع پیوند شاخه.....
۱۷۱	پیوند زبانه‌ای یا انگلیسی.....
۱۷۲	پیوند اسکنه ای.....
۱۷۳	پیوند زیرپوستی یا تاجی.....
۱۷۳	پیوند جانبی.....
۱۷۴	پیوند مجاورتی.....
۱۷۵	وسایل و ابزار پیوند.....
۱۷۶	پایه‌های سبب.....
۱۷۹	پایه‌های کوتاه کنندگی گلابی.....
۱۸۰	پایه‌های هلو.....
۱۸۱	پایه‌های آلبالو.....
۱۸۱	پایه‌های گیلاس.....
۱۸۲	پایه بادام.....
۱۸۴	پایه گردو ایرانی.....
۱۸۵	فصل دوازدهم.....
۱۸۵	نمونه سوالات.....
۲۰۸	منابع و مآخذ.....

در سال‌های اخیر تولید میوه بعنوان شاخه‌ای از علوم باغبانی پیشرفت نسبتاً مطلوبی داشته است. با توجه به اهمیت بالای میوه‌ها و سبزیجات در تأمین سلامت افراد علوم پایه‌ای باغبانی جهت حصول این مهم از اهمیت خاصی برخوردار است و لذا جهت دستیابی به مواد معدنی، ویتامین‌ها و مواد ضروری در سبب غذایی خانوار پرداختن به رشته باغبانی مهم تلقی می‌شود. بدلیل افزایش نسبی جمعیت و امکان صادرات تولیدات کشاورزی بویژه محصولات باغبانی در کشورمان میزان تقاضا و نیاز بازار به آن افزایش چشمگیری داشته، بطوریکه بدون استفاده از اصول نوین باغداری و احداث باغ‌های جدید نمی‌توان به این نیاز پاسخ مثبتی داد. در حال حاضر علوم و فنون جدید باغبانی مورد توجه بسیاری از باغداران کشورمان قرار گرفته است. خوشبختانه تنوع آب و هوایی در مناطق مختلف ایران، این امکان را فراهم می‌آورد تا با کشت و پرورش محصولات خاصی در منطقه مورد نظر بتوان به موفقیت قابل توجهی دست یافت. فلات پهناور ایران، دامنه کوهستان‌های زاگرس و البرز، مناطق جنوب کشورمان بویژه جلگه‌های حاصلخیز کارون، دشت‌های خوزستان، فارس، کرمان و در شمال ایران با آب و هوای مدیترانه‌ای و تا سیستان و بلوچستان در جنوب شرق می‌توان به تولید محصولات باغی مبادرت نمود. در چهار گوشه کشور پهناور و بزرگ ایران امکان کشت و پرورش انواع محصولات کشاورزی امکانپذیر است. بطوریکه در هر منطقه با خصوصیات آب و هوایی آن و نوع خاک آن منطقه محصول خاصی بدست می‌آید که پرورش آن در سایر مناطق آب و هوایی از امکان کمتری برخوردار است. علوم و فنون اولیه باغبانی نظیر هرس درختان میوه و پیوندزنی آنها نقش قابل توجهی در افزایش کمی و کیفی میوه‌های تولیدی دارد. عملیات تربیت و هرس درختان به منظور تحریک باردهی و تشکیل جوانه‌های گل اهمیت بالایی داشته و توجه به این مقوله با اجرای تکنیک‌های پیشرفته هرس و پیوند می‌تواند، ضمن افزایش طول عمر و

کیفیت میوه‌ها باعث افزایش عملکرد تولید در واحد سطح شود. در کتاب جامع و کاربردی هرس و پیوند درختان میوه مباحث مورد نیاز در زمینه هرس و پیوند مورد بحث قرار گرفته و سعی بر این است که مطالب بصورت تکمیلی و کاربردی تر ارائه شود تا دستداران این رشته بتوانند در حد نیاز از آن بهره‌مند شوند. مجموعه جمع آوری شده چکیده‌ای از تجربیات نویسندگان و مؤلفان در صنعت باغداری است که جزو موفق ترین تولیدکنندگان در سطح کشور به حساب می‌آیند. در این منبع سعی شده مطالب به گونه‌ای ارائه شود تا تمامی عزیزان چه حرفه‌ای و مبتدی بتوانند نهایت استفاده را از آن را داشته باشند. در این میان پیشنهاد می‌کنیم متقاضیانی که اطلاعات کمتری در این زمینه دارند از جلد ۱ اصول نوین باغبانی، استفاده نمایند. آنچه در این کتاب از نظر عزیزتان خواهد گذشت، نکات فنی و اصولی و کاملاً عملیاتی اصول و مبانی نوین هرس و پیوند درختان میوه می‌باشد که با کمک و همکاری کارشناسان خبره و پژوهشگران ممتاز عرصه باغبانی جمع آوری شده است. امید است با یاری خداوند متعال گامی هر چند کوچک در این عرصه مهم برداشته باشیم. ولی به هر حال هیچ گونه ادعایی نداشته و هر گونه کوتاهی و قصور را بر ما ببخشید. اذعان می‌دارم که این منبع با ارائه پیشنهادات، نظریات و انتقادات شما عزیزان و دلسوزان صنعت باغبانی به بهترین نحو ممکن ارائه خواهد شد. در آخر لازم می‌دانم از همکاری صمیمانه مدیرعامل کشت و صنعت دشت طلایی، جناب مهندس محمد زرین قدردانی و تشکر نمایم.